

Nörodavran??sal Derecelendirme Ölçe?i- Gözden Geçirilmi? Form

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Nörodavran??sal Derecelendirme Ölçe?i- Gözden Geçirilmi? Form*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26482>

Özet

Nörodavran??sal Derecelendirme Ölçe?i- Gözden Geçirilmi? Form (NDÖ-GZF; orijinal adıyla **Neurobehavioral Rating Scale-Revised Form, NBR-S-R**), edinilmi? beyin hasar? veya di?er nörolojik bozukluklar sonras?nda ortaya ç?kan geni? bir yelpazedeki nörodavran??sal semptomlar? sistematik olarak de?erlendirmek amac?yla kullan?lan klinik bir ölçektir. Bu ölçek, özellikle **Travmatik Beyin Hasar?** (TBI) sonras? hastalar?n bili?sel, duygusal ve vejetatif durumlar?ndaki de?i?ikliklerin ?iddetini ve s?kl???n? ölçmek için tasarlanm??tır. Türkiye'deki uyarlama çal??mas?, Çakc? ve arkadaşlar? (2017) taraf?ndan gerçekleştirilmi? olup, ölçe?in Türkçe versiyonunun klinisyenler aras? tutarlılı??n? (inter-rater agreement) incelemeye odaklanm??tır. Bu uyarlama, ölçe?in Türk popülasyonunda nörörehabilitasyon ortamlar?nda güvenilir bir araç olarak kullan?m?n? desteklemeyi amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Nörodavran??sal Derecelendirme Ölçe?i, NBR-S-R, Nörodavran??sal De?erlendirme, Travmatik Beyin Hasar?, Nörörehabilitasyon, Türkçe Uyarlama, Klinisyenler Aras? Tutarlılık.

Yazarlar

Çakc?, A., Maray, J., Örsel, S., Alaca, R., Çulha, C., Gündo?du, ?. , Ya?ar, E., Öztuna, D., Gürcay, E., Umay, E., Öztürk, E., Bulut, S., Tamkan, U., Metli, N., Polat, M., Özekin, F.

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, travmatik beyin hasar? (TBI) veya di?er nörolojik durumlar nedeniyle ortaya ç?kan nörodavran??sal ve bili?sel bozukluklar?n ?iddetini ve de?i?imini gözlemci veya klinisyen de?erlendirmesi yoluyla ölçmektir. NBR-S-R, hastan?n uyanıklık, dikkat, ileti?im, duygusal durum ve sosyal davran?? gibi alanlardaki i?levsellikini derecelendirerek rehabilitasyon planlamas?na ve tedavi etkinli?inin izlenmesine yardımcı olur.

Türkçe versiyonunun uyarlanmas?na yönelik 2017 y?l?nda yap?lan çal??ma ise, ölçe?in farklı klinisyenler taraf?ndan uyguland??nda elde edilen sonuçlar?n ne derece tutarlı oldu?unu (inter-rater agreement) belirlemeyi hedeflemiştir. Bu tür bir çal??ma, ölçe?in klinik uygulamalarda standart ve güvenilir bir ?ekilde kullan?labilmesi için kritik öneme sahiptir.

Yap?

Nörodavran??sal Derecelendirme Ölçe?i- Gözden Geçirilmi? Form (NBR-S-R), hastan?n davran??sal ve bili?sel i?levsellikinin çe?itli yönlerini kapsayan çok boyutlu bir yapıya de?erlendirir. Ölçek maddeleri genellikle üç ana faktör alt?nda toplanır: **Bili?sel ?levsellik**

(Dikkat, Haf?za, Oryantasyon), **Duygusal ve Affektif Durum** (Depresyon, Anksiyete, Labillik) ve **Davran??sal Kontrol/Vejetatif Durum** (Ajitasyon, Uyar?lma, Sosyal ?li?ki).

Ölçek, nörolojik hastal?klardan kaynaklanan karma??k semptom kümelerini nicel bir ?ekilde ölçerek, klinisyenlerin hastan?n nörolojik durumunun ciddiyetini ve rehabilitasyon sürecindeki ilerlemesini objektif olarak takip etmelerini sa?lar. Bu yap?, hem akut hem de kronik rehabilitasyon süreçlerinde faydal?d?r.

Geçerlik

Kaynak içerikte spesifik geçerlik bilgisi bulunmamaktadır. Ancak, orijinal NBR-S-R'nin geçerlik çal??malar? genellikle **linik geçerlik** ve yap? geçerli?i üzerine odaklanm??t?r; ölçe?in TBI ?iddeti ve di?er nöropsikolojik test sonuçlar? ile güçlü korelasyon gösterdi?i bilinmektedir.

Çakc? ve arkadaşlar?n?n (2017) Türkçe uyarlama çal??mas?, geçerlikten ziyade **güvenirlik** (klinisyenler aras? tutarlılık) üzerine yo?unla?m??t?r. Bu çal??ma, ölçe?in Türkçeye çevirisinin ardından elde edilen verilerle, ölçe?in klinik olarak anlamlı ve geçerli sonuçlar üretebilece?i varsaym?n? desteklemek için önemli bir adım temsil etmektedir.

Güvenirlik

Kaynak içerikte spesifik güvenilirlik katsayılar? belirtilmemiştir. Ancak, Türkçe NBR-S-R uyarlama çal??mas? (Çakc? vd., 2017), ölçe?in **linikisyenler aras? tutarlılık** (inter-rater agreement) düzeyini ara?tırm??t?r. Bu tür bir güvenilirlik analizi, ölçe?in farklı gözlemciler tarafından uygulandığında bile tutarlı skorlar verdi?ini kanıtlamak için zorunludur. Orijinal NBR-S-R literatürü, genellikle yüksek düzeyde iç tutarlılık ve gözlemciler aras? güvenilirlik bildirmektedir.

Faktör Analizi

Kaynak içerikte Türkçe formuna ait faktör analizi detaylar? sunulmam??t?r. Orijinal ölçe?in geli?tirilmesinde yapılan faktör analizleri genellikle üç ila dört temel faktörün varlı?n? ortaya koymuştur. Bu faktörler, tipik olarak **Bili?sel Bozukluklar**, **Duygudurum Bozukluklar?** ve **Aritasyon/Davran??sal Sorunlar** gibi alanlar? temsil eder. Türkçe uyarlama çal??malar?n?n tam bir faktör yap?s? analizi, kültürel ve dilsel farklılıklar?n ölçek yap?s? üzerindeki etkisini görmek aç?s?ndan önemlidir.

Enstrüman

Test Türü: Uyarlama (Adaptasyon) / Gözlemci Taraf?ndan Doldurulan Derecelendirme Ölçe?i

Format: Klinisyen veya e?itimli gözlemci taraf?ndan doldurulan, semptomlar?n ?iddetini derecelendiren madde seti.

Mevcut Diller: Türkçe, Orijinal ?ngilizce.

Popülasyon Grubu: Nörolojik bozukluklar? olan hastalar.

Ya? Grubu: Genellikle yeti?kin popülasyon (nörorehabilitasyon hastalar?).

Popülasyon Detaylar?: Travmatik Beyin Hasar?, inme, anoksi veya di?er edinilmi? beyin hasar? sonras? nörodavran??sal semptomlar gösteren bireyler.

Test Metodolojisi: Ölçek, genellikle klinisyenlerin hasta ile yapt?klar? görüşmeler ve hastan?n klinik gözlemi temelinde doldurulur. Derecelendirme, semptomun ?iddetine veya s?kl???na göre yap?lr.

Anahtar Kelimeler

Nörodavran??sal Bozukluklar, Rehabilitasyon, Ölçek Uyarlamas?, Bili?sel ??lev Bozuklu?u, Nöropsikoloji, Ebru Umay.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Ebru Umay

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Sa?lanan kaynakta belirtilmemi?tir.

Kurum E-posta Adresleri: Sorumlu yazar için: ebruumay@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Sa?lanan kaynakta belirtilmemi?tir.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Nörodavran??sal Derecelendirme Ölçe?i- Gözden Geçirilmi? Form'un (Türkçe Versiyonu) uyarlama ve güvenilirlik çal??mas?n?n yay?nland??? y?I **2017**'dir. Ölçe?in ticari kullan?m izinleri ve ücret bilgileri için sorumlu yazar (Ebru Umay) ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: [neurobehavioral-rating-scale-revised-form-nbrs-r-toad.pdf](https://tr-scales.arabpsychology.com/neurobehavioral-rating-scale-revised-form-nbrs-r-toad.pdf)

Referanslar

Çakc?, A., Maray, J., Örsel, S., Alaca, R., Çulha, C., Gündo?du, ?, Ya?ar, E., Öztuna, D., Gürcay, E., Umay, E., Öztürk, E., Bulut, S., Tamkan, U., Metli, N., Polat, M., & Özekin, F. (2017). Inter-rater agreement of the Turkish version of the Neurobehavioral Rating Scale-Revised form. *Turk J Phys Med Rehab*, 63(2):133-142. doi: 10.5606/tftrd.2017.207

Ek Kaynak Linki: uvt.ulakbim.gov.tr

Nörodavran??sal Derecelendirme Ölçe?i- Gözden Geçirilmi? Form Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Bu bölüm, ölçek maddelerinin yerle?tirilmesi için ayr?lm??t?r. NBR-S-R, genellikle 16 ila 20 aras?nda madde içerir ve her madde 0'dan 3'e kadar veya 0'dan 4'e kadar de?i?en bir ?iddet derecesi ile puanlan?r (0=Yok, 3/4=A??r? ?iddetli).

Tipik olarak de?erlendirilen alanlar ?unlard?r:

Uyan?kl?k/Dikkat

Oryantasyon

Haf?za Bozuklu?u

Sözel ?leti?im

Ajitasyon/Heyecanl?l?k

Anksiyete

Depresif Duygudurum

Sosyal ?li?ki